

Kernenergie, Interview HN met Hensen en Bos

Oproep aan politiek: onderzoek kernreactor in Hilversum als duurzame energiebron

HILVERSUM - "Wij willen kernenergie in Hilversum." Dat stellen Hans Hensen en Kors Bos. De betrokken Hilversummers – beiden 78 jaar – roepen de lokale politiek op om onderzoek te doen naar het plaatsen van een zogenoemde Small Modular Reactor (SMR) in Hilversum en 't Gooi.

Hensen, in het verleden docent exacte vakken op het Comenius College, is onder meer via Hilversum100 al langere tijd actief op het gebied van duurzaamheid. Bos is kernfysicus. De twee ontmoetten elkaar toen Hensen eind vorig jaar een door Senver georganiseerde lezing van Bos bezocht. "Wij moeten de energiedoelen halen," vertelt Hensen. "Dan ontkomen we niet aan bepaalde dingen waar inwoners niet zo blij mee zijn."

De twee Hilversummers kennen de discussies (en de kritiek) in Hilversum over windmolens of zonneweides. Tegenstanders vinden die te hoog (het verpest het uitzicht) of ze nemen te veel ruimte in beslag; ruimte die er, zeker in Hilversum, niet is. Zij stellen dat een SMR dé oplossing kan zijn – en misschien wel is. "Het woord 'kern' is bij veel mensen taboe, al is het tij wel aan het keren", constateert Bos. "En mensen denken dat een kernreactor iets ingewikkelds is, maar echt, het is gemakkelijker dan een vliegtuig. Je hoort hem niet en ruikt hem niet. Eigenlijk is een kerncentrale heel saai; net een grote doos."

De Hilversummers roepen de politiek op het plaatsen van zo'n SMR te onderzoeken en vragen met deze oproep ook aan inwoners om hierover mee te denken. Met de lokale politiek is er al contact. Het CDA zal na het zomerreces een motie (zie kader verderop) indienen voor een onderzoek, vertelt Hensen. "Zo'n SMR kan Hilversum en Wijdemeremeren 24 uur per dag voorzien van warmte en elektriciteit."

Modulair

Maar wat is een SMR precies? Het gaat om een kleine reactor met een vermogen tussen de 50 en 500 MW. Wereldwijd zijn er al een groot aantal modellen in ontwikkeling, onder meer in Canada, China en Rusland. "Het idee is om ze modulair te bouwen, wat wil zeggen: in onderdelen die fabrieksmatig en in serie geproduceerd kunnen worden", aldus Bos. "Klein en modulair bouwen zou ervoor zorgen dat deze reactoren goedkoper en sneller te bouwen zijn en goed zijn in te passen in een bestaande bebouwde omgeving. Een 50 tot 100 MW-reactor kan heel goed een stad van warmte en elektriciteit voorzien; een 200 tot 300 MW-reactor past goed bij datacenters of fabrieken."

Belangrijke voordelen van een SMR zijn vooral ook dat deze veel minder ruimte innemen dan windturbines en/of zonneweides. Bovendien kan Hilversum veel warmte en energie opwekken en voldoet het aan de verplichtingen voor de rest van deze eeuw. "Met veel beschikbare energie blijven de stad en de omgeving een aantrekkelijke plek om te wonen. Maar er is ook een goede mogelijkheid voor de vestiging van nieuwe industrieën en midden- en kleinbedrijf", aldus Bos.

Immens

In 2050 moet de uitstoot van broeikasgassen met 95 procent zijn afgenomen om de opwarming van de aarde niet verder te laten oplopen dan 1,5 graden Celsius, vervolgt Bos. "Die energietransitie is zo immens, dan moeten we alles gebruiken wat we kunnen. Als je kijkt naar het Nationaal Plan Energiesysteem, dat beschrijft hoe te komen tot een energiesysteem met minimale uitstoot van broeikasgassen in 2050, gaat dat uit van onmogelijke getallen."

In dat NPE speelt kernenergie momenteel een bescheiden rol, constateert Bos. Grote uitbreiding wordt namelijk vooral voorzien van windmolens. Dat is echter bij lange na niet voldoende. "Bovendien leveren deze bronnen in eerste instantie alleen elektriciteit en geen warmte", geeft hij aan. Een kerncentrale biedt daarom uitkomst. Die levert namelijk in de eerste plaats warmte die direct kan worden gebruikt of waarmee elektriciteit kan worden opgewekt. Daarmee is kernenergie uniek in de energiemix, terwijl toch minstens de helft van onze benodigde energie in 2050 in de vorm van warmte is."

Haalbaarheid

De Hilversummers verwachten dat kernenergie een steeds belangrijker deel zal gaan uitmaken van ons energiesysteem. Hilversum (en eventueel ook de andere Gooise gemeenten) zou er daarom goed aan doen om

de haalbaarheid te bestuderen van een eigen SMR, stellen zij. “Een kleine SMR is voldoende om één of twee flinke steden van stroom en van warmte te voorzien, waarmee voor de omgeving twee vliegen in één klap worden gevangen: ruim voldoende elektriciteit en een stabiele warmtebron voor huizen en gebouwen binnen een straal van dertig kilometer.”

Bij hun verzoek aan de gemeente benadrukken Hensen en Bos dat ook de inwoners moeten worden betrokken bij de plannen. Zij verwachten – gezien alle procedures die bij dit traject doorlopen moeten worden – dat de SMR er over tien jaar kan staan. “Het Rijk en de provincie moeten worden gehouden aan hun belofte deze plannen te ondersteunen. De SMR is in Hilversum goed te verkopen, want het heeft vele voordelen,” geven zij aan. “Hij gebruikt een minimum aan brandstof, produceert nog minder afval en gaat zestig jaar of meer mee. Kortom, een plan dat de moeite waard is om je sterk voor te maken.”

Onderzoek

De lokale fractie van het CDA zal tijdens de gemeenteraadsvergadering in september (zeer waarschijnlijk) een motie indienen met het verzoek een onafhankelijke haalbaarheidsverkenning te laten uitvoeren naar de toepassingsmogelijkheden van een SMR op Hilversums grondgebied of in regionaal verband. Hiervoor zou dan een bedrag van 75.000 euro moeten worden gereserveerd uit de beschikbare of vrijvallende middelen binnen programma duurzaamheid. De partij geeft daarbij aan dat er in Hilversum en regio Gooi- en Vechtstreek geen ruimte is voor grootschalige windenergie of zonneparken.

Voor dit onderzoek wordt 75.000 euro uitgetrokken, te dekken uit de incidentele stelpost van de raad binnen de begroting van 2026. Het college wordt ook gevraagd om externe financiering te zoeken, bijvoorbeeld via het Klimaatfonds of de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

De uitkomsten van de verkenning worden in het tweede kwartaal van 2026 verwacht. Op basis daarvan kan de raad besluiten of verdere stappen richting mogelijke toepassing van SMR-technologie wenselijk en haalbaar zijn.